

Proactieve zorgplanning bij mensen met een oncologische aandoening

Auke Huijben, internist-oncoloog Maasstad ziekenhuis
&
Alejandra Arias Mesa, oncologie- en palliatieve zorg
verpleegkundige Laurens Thuiszorg

Wat gaan we bespreken

- Wanneer starten met proactieve zorgplanning?
- Hoe wordt proactieve zorgplanning uitgevoerd en door wie kan dit allemaal worden uitgevoerd?
- Hoe krijgen we meer bewustwording bij de zorgverleners, patiënten en naasten?
- Hoe zorgen we voor een goede overdracht tussen 1e, 2e lijn?

Stelling

Behandelgrenzen zijn maar zelden op tijd
afgesproken

eens

oneens

www.palliaweb.nl/netwerk-rotterdam

Stelling

Proactieve zorgplanning moet opgestart worden
door de arts

eens

oneens

www.palliaweb.nl/netwerk-rotterdam

Stelling

Ik gebruik folders/ filmpjes om gesprek aan te gaan /
meer uitleg te geven over proactieve zorgplanning

eens

oneens

Stelling

Ik bespreek met arts (zhuis / huisarts) wanneer ik
denk dat er (meer) gesprekken gevoerd moet gaan
worden aan wensen / grenzen

eens

oneens

Wat is proactieve zorgplanning?

Minder ziekenhuisopnames laatste maand

Minder situaties die als crisis worden ervaren

Grotere therapietrouw

Vaker overlijden plaats van voorkeur

Kostenreductie

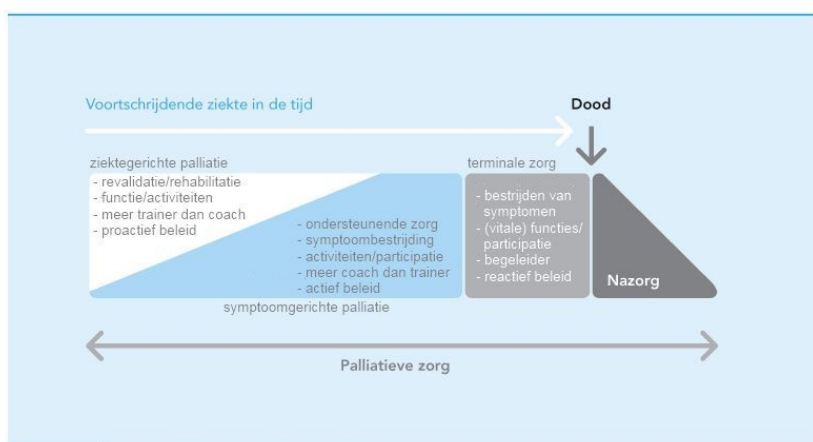
Verbetering kwaliteit van leven en sterven

Juiste zorg op de juiste plaats

www.palliaweb.nl/netwerk-rotterdam

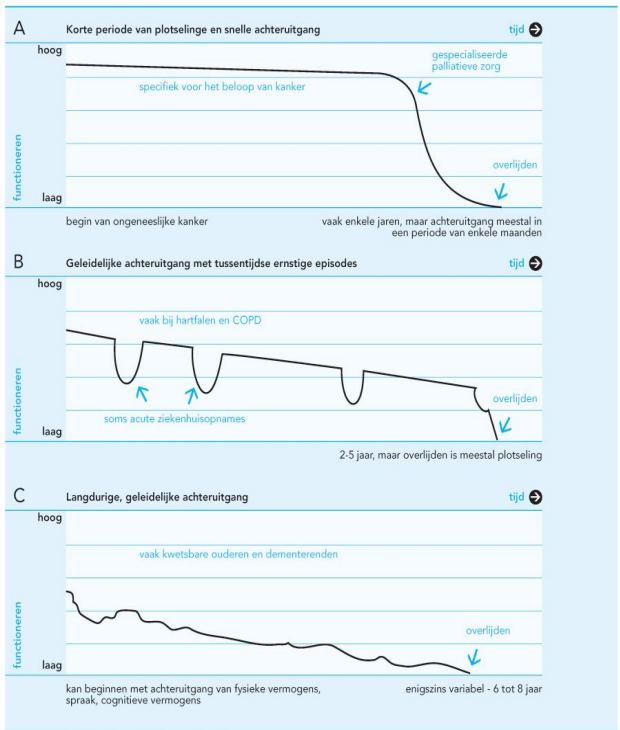
Wanneer starten met proactieve zorgplanning?

Figuur 1 Het spectrum van de palliatieve zorg

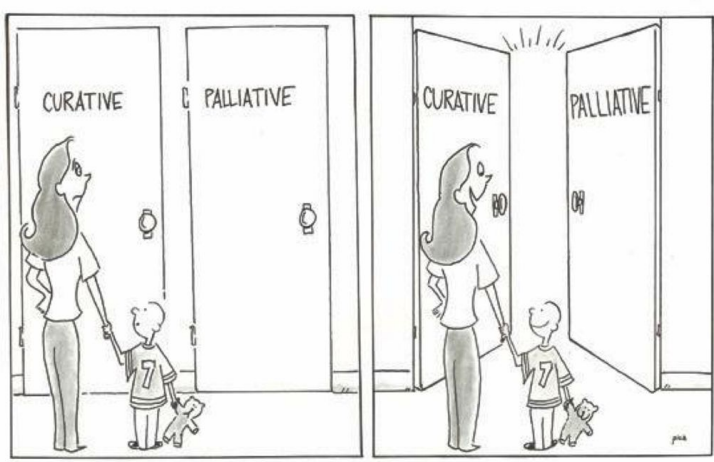

www.palliaweb.nl/netwerk-rotterdam

Figuur 2 Ziekte-trajecten (Uit: Murray, 2005)

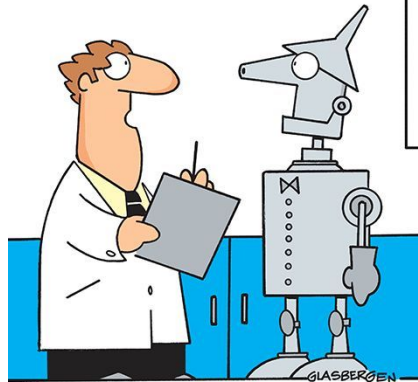
Proactieve zorgplanning – palliatieve zorg

Hoe wordt proactieve zorgplanning uitgevoerd en door wie kan dit allemaal worden uitgevoerd?

- Voorbereiding
- Introduceren
- Starten
- Inventariseren
- Einde en vervolgspraken

© Randy Glasbergen
glasbergen.com

"In case of emergency, do you have a DNR — Do Not Recycle?"

Casus mw X

2020: presentatie met rugpijn; destructie Th11 met druk op neuroforamen. hepatogeen, lymfogeen en ossaal gemetastaseerd cholangiocarcinoom.

Palliatieve radiotherapie Th11

palliatieve chemotherapie met cisplatin-gemcitabine

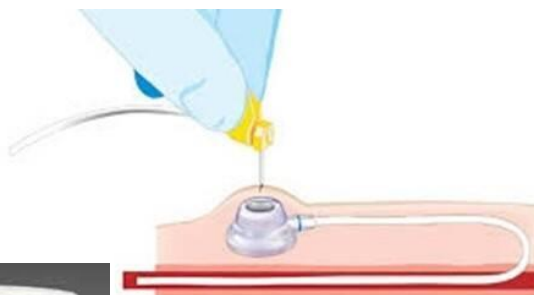
11-2020: na 4 kuren progressie van ziekte

Verwijzing EMC voor fase I studie, biopsie voor WGS, geen opties voor targeted therapy

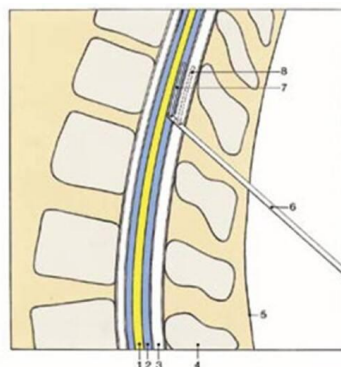
12-2020 terugverwijzing EMC naar huisarts en MSZ

Casus mw X

- Getrouwd, 1 zeer betrokken zoon
- Zeer sterke behandelwens
- wens tot zolang mogelijk mobilisatie ; helder zijn, wens tot thuis zijn / thuis overlijden
- Snel wordt pijn thoracaal probleem
  - Fentanyl opgehoogd -> toxiciteit, te weinig effect
  - Pijnteam betrokken: epiduraal injectie depometrol kortdurend effect
  - Opname pijncrisis: intrathecaal katheter

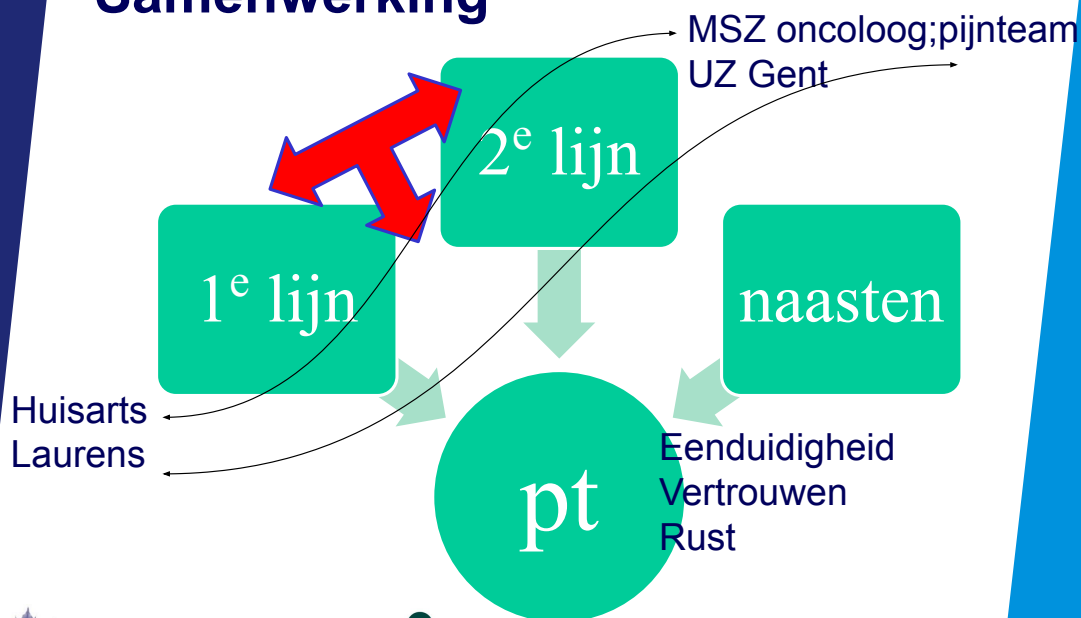
Morfine / bupivacaine

- 1 = ruggemerg
- 2 = intrathecale ruimte
- 3 = epidurale ruimte
- 4 = ruggewervel
- 5 = huid (rug)
- 6 = holle naald
- 7 = intrathecale katheter
- 8 = epidurale katheter

Samenwerking

Casus mw X

Zeer laagdrempelig contact Laurens met pijnteam

- grippernaald
- Doseringen
- Verandering samenstelling

Multidisciplinair plan t.a.v. palliatieve sedatie

Overlijden 05-2021

Verbinding 1e lijn

- Aanmelding door huisarts en/of ziekenhuis voor continuïteitshuisbezoek (CHB)
- Gespecialiseerd verpleegkundige in de thuissituatie
- Doel van het CHB is tijdig passende zorg realiseren in samenspraak met patiënt en naasten en de ketenpartners.

www.palliaweb.nl/netwerk-rotterdam

Welke vragen kunnen er spelen?

Welke vragen kan iemand hebben in deze fase van het leven?

www.palliaweb.nl/netwerk-rotterdam

Casus mw X

- Begeleiding traject gestart september 2020
- november 2020 chemotherapie gestopt ivm progressie
- second opinion in EMC en ook in België
- januari 2021 epidurale katheter inzet verpleegkundig technisch team
- Zoon geeft aan dat het spreken/benoemen van levensbeëindiging beslissingen te confronteren is voor zijn moeder en dat hij het gevoel heeft dat dit nu niet aan de orde is. Wil wachten op mogelijk experimentele behandeling in Erasmus MC
- Regelmatig gezamenlijk huisbezoeken met huisarts

www.palliaweb.nl/netwerk-rotterdam

Casus mw X

- eind januari 2021 gesprek gehad over haar wensen/grenzen als de pijn refractair wordt. Mw heeft een euthanasieverzoek gedaan bij huisarts.
- februari geen behandelopties in Erasmus MC
- Morfine en Bupivacaine pomp
- eind april 2021 mw. geeft aan dat de wens voor de euthanasie uitvoering niet actueel is (d.w.z. op korte termijn of binnen enkele weken/dagen) hierdoor is het laten komen van scen arts niet noodzakelijk.
- Twee weken later is de pijn refractair geworden en is gestart met continue palliatieve sedatie.

www.palliaweb.nl/netwerk-rotterdam

Rol verpleegkundige

- Proactieve zorgplanning is breder dan alleen het medisch domein, het gaat ook over zorg en welzijn.
- op basis van rol en taken intensief contact met de patiënt en diens naasten
- hierdoor laagdrempelig benaderbaar, bouwen veelal een vertrouwensrelatie met de patiënt op
- samen met patiënt achterhalen wat belangrijke doelen en waarden zijn
- door intensieve contact kunnen mogelijke veranderingen of problemen snel gesignaleerd worden
- informatie delen met andere hulpverleners

www.palliaweb.nl/netwerk-rotterdam

Verbinding 1e lijn

- PATZ bijeenkomsten
- Geestelijk verzorger
- Samen beslissen

www.palliaweb.nl/netwerk-rotterdam

Casus

2018 ossaal gemetastaseerd hormoongevoelig
mammacarcinoom wv endocriene therapie
Ernstige bronchiectasieën
02-2023 snelle progressie van ziekte, geen baat meer
endocriene therapie, capecitabine
07-2023 progressie, veel toxiciteit capecitabine gehad
Opnames met longonsteking

Twijfel over nog chemotherapie? familie?
Inzet islamitisch geestelijke verzorger

www.palliaweb.nl/netwerk-rotterdam

Inzet geestelijke verzorger 1^e lijn

[Centrum voor levensvragen rotterdam.](#)

www.palliaweb.nl/netwerk-rotterdam

Hoe zorgen we voor een goede overdracht tussen 1e, 2e lijn?

Vastleggen

[Formulier Uniform vastleggen proactieve zorgplanning](#)

www.palliaweb.nl/netwerk-rotterdam

Pro-actieve zorgplanning ziekenhuis

www.palliaweb.nl/netwerk-rotterdam

11-02-2021 | Proactieve zorg | Smilde, Tineke

Sociale zorg

Gehuwd	nee
Toelichting	weduwe sedert 2000
Kinderen	ja
Leef- /woonsituatie	alleenwonend, inwonende kinderen en uitwonende kinderen
Toelichting alleenwonend	1 dochter inwonend, heeft autisme 1 dochter gehuwd, woont helvoirt, 2 kleinkinderen gepensioneerd, secretaresse rechtbank
Beroep/werkzaamheden	

Zingeving / Wat is belangrijk voor u?

Waar maakt u/uw naasten zich zorgen over?	zorgen over dochter, en ook heel nauw verweven met deze gehandicapte dochter
---	--

Besluitvorming

Antibiotica (IV) bij infectie	ja
Transfusie	nee
Pacemaker/LCD	ja
Toelichting	alleen pacemaker, hoeft niet uitgezet
Opmerkingen rondom de behandelaafpraak	NR NB IC -
Gesprek gevoerd in bijzijn van	patiënt en kind

Organisatie van de zorg

Gewenste plaats van zorg	thuis
Gewenste plaats van overlijden	thuis
Medisch technische hulpmiddelen	Zuurstof

Behandelbeperking

Proactieve zorgplanning : Actief
Beleid : behandelbeperking

Isolatie-indicaties

- 09-12-2020 Besmettingsrisico volledig uitgevraagd: ja
Beantwoording geldig tot 7-2-2021 1:52:00

www.palliaweb.nl/netwerk-rotterdam

Hoe krijgen we meer bewustwording bij de zorgverleners, patiënten en naasten?

- Voorlichtingsfilmje voor patiënten en naasten
Weet wat u wilt?
- Bespreek nieuwe richtlijn Proactieve zorgplanning met collega's
- hulpmiddel: Gesprekskaart Proactieve zorgplanning IKNL

www.palliaweb.nl/netwerk-rotterdam

Proactieve zorgplanning

De kunst van goede zorg is naast kunnen, “kennen”

